

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ГАЗРЫН 2025 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төлөвлөгөөг баталсан: Төсвийн Ерөнхийлөн захирасч

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬОГАЛЫН
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН САЙД

С.ОДОНТУЯА

2025 оны сарын өдөр

УСНЫ ГАЗРЫН 2025 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГВЕЕ

№/д	Стратеги талаарч болон ундахлыг байваа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төслийн Хамжсаа, сая тоо		Шалгур үзүүлэлт	Суурь түвшин:	Зорилтот түвшин		Хугацаа I-IV улирал	Хариуцах нааж:					
		Төслийн хувь	Төслийн эх тусвар			Зонийн хагас жил	Суултайн хагас жил							
УСНЫ ГАЗРЫН СТРАТЕГИЙН ЭРХЭМ ЗОРИЛГО: Усны талаарх хууль тогтоомж, бодлого хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, усны иеноцийн менежментийн зарчмыг хэрэгжүүлэх, маргажил аргазуулж идэвхилгэвэр хангах хангах, усны хэмнэлтэй, үр ашигтай хэрэгтээг төлөвшүүлэхэд чиглэгдэнэ.														
НЭГДҮГЭР ХЭСЭГ: БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГТ ТУСГАГДСАН БОЛОН ХУУЛИАР ОЛГОСОН ЧИГ ТҮРГИЙН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ /Усны харын 2050 Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын Зорилт 6.3, 9.2, Монгол улсын 2021-2025 онд хөгжлийн таван жилийн үндэсний чиглэлийн Зорилт 6.3, Монгол улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн Зорилт 1.3.1.2, 3.4.1.7, 3.4.2.4, 3.4.2.5, 3.4.2.7, Монгол улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөний Зорилт 1.11.3/														
Үйл ажиллагчандын 1 дүгээр зорилт: Усны иеноцийг судалж тогтоож, усны нөөц, түүний салбарыг хамгаалах, нийин саргасах, үер уснаас хамгаалах, усны иеноцийг хүрмийтуулах, нийен саргасыг, архыгуулах, усны нөөцийн эрэлт, нийтлүүлэгийг хөгжүүлах, усны нийнцэд туттуурласан төвлөвлөгийг хөгжүүлах боломжийг бурдгүүлж, хангат тавих, усны салбарын менежментийн тогтолцог болжуулж. АБСЛЖ сайдын 2024 оны 07 дүгээр сарын 25-ны өдрөнд А/49 буудавар тушаалтар батшалдсан Усны газрын үйл ажиллагчандын стратеги, зохион байгуулалтын бүтэцдийн зорилтгүүрийн хөтөлбөрийн стратегийн зорилт 2.4.1/														
1	Усны иеноцийн хийгүүл, судалгаа, нийийн бурдгүүлэх ажлыг хэрэгжүүлэх, хийгүүл судалгааны эхийн хувьд хангат тавих, хэрэгжилтийн насттан тайлбарын	1,957.2	Төслийн тухайн эх тусвар	Агаа хамжсаны түйцэлтийн хувь	Гидрологийн дунд масштабын зураглал хийдэх газар нутгийн ийн газар нутгийн заалж хувь 17.8%	Усны төслийн хөрөнгө оруулгаар хийдэх хийгүүл судалгааны эхийн сонсон шалтгаулалтын эхийг эхийн байгуулсан байна.	Хийгүүлэх судалгааны ажлын яваад хангат тавих, нийгээний аргазуун зөвлөж өгч, судалгааны тайлант хүүзэн авч, усны иеноцийн зөвлөгөд хүргүүлсан байна.	I-IV	Усны иеноцийн хийгүүл					
1	Агаа хамжсаа 1.1 "Гидрологийн дунд масштабын (1:250000) зураглалын эхийг аргааруулж, усны иеноцийн тархантыг тогтох	800.0	Усны төслийн тусвар	Гидрологийн дунд масштабын зураглал хийсэн газар нутгийн хамжсаа, хувь	17.8%	Гидрологийн дунд масштабын зураглалын эхийн тайлант хүүзэн авч, зураглалын эхийн газар нутгийн 1 күнцэр номогдуулж 18.8 хувьд хүргэсэн байна.	I-IV	Усны иеноцийн хийгүүл						
2	Агаа хамжсаа 1.2 "Шинэ хөрхөрүүлэх хотын хүн амын үндэслүүн эх үүсвэрэй тогтоож тогтолцоо доорх усны эрэлт, хийгүүлэх судалгааны эхийн ажлын яваад хангат тавих 1-зэс доосгүй удаа маргажил аргазуун зөвлөж өгч хийгүүлж			Зөвлөжийн тоо	-	"Шинэ хөрхөрүүлэх хотын хүн амын үндэслүүн эх үүсвэрэй тогтоож тогтолцоо доорх усны эрэлт, хийгүүлэх судалгааны эхийн ажлын яваад хангат тавих 1-зэс доосгүй удаа маргажил аргазуун зөвлөж өгч хийгүүлж	I-IV	Усны иеноцийн хийгүүл						
3	Агаа хамжсаа 1.3 Виноградын аймгийн Ханбогд сумын нутаг дахь Гүний холойн газарн доорх усны одын ашиглалтын гидрологийн судалгааны эхийн давтгаарын түндэлгээд 1-зэс доосгүй удаа хангат тавих, маргажил аргазуун зөвлөж өгнө.			Хангатын тоо	-	Виноградын аймгийн Ханбогд сумын нутаг дахь Гүний холойн газарн доорх усны одын ашиглалтын хийгүүлэх гидрологийн судалгааны эхийн давтгаарын түндэлгээд 1-зэс доосгүй удаа хангат тавих, эхийн давтгаарын гайдалтгамжийг тооцож, иеноцийн тайлант Усны иеноцийн зөвлөгөөр хөгжүүлж, баттуулж хүргүүлсан байна.	I-IV	Усны иеноцийн хийгүүл						

4	Арга хэмжээ 1.4.Аж ахуйн нээж байгууллагын хөрөнгөөр гүйцэтгэх газрын доорх усны хайтуул судалгааны эхийд хяналт тавих			Хяналтын тоо-4	6	Хувийн хөрөнгөөр зийх газрын доорх усны хайтуул судалгааны эхийд 2-осс доошгүй удаа хяналт тавиж, ажлын даалгаврыг хянан баталгаажуулсан байна.	Хувийн хөрөнгөөр зийх газрын доорх усны хайтуул судалгааны эхийд всан ажлын даалгаврын хэрэгжилтэд 2-осс доошгүй удаа нарийчлан хяналт тавиж үр дүнг тооцсон байна.	HV	Усны нөөцийн хэлтэс
5	Арга хэмжээ 1.5.Дундговь аймгийн Адаацаг, Дэрэн, Дорнговь аймгийн Айраг, Говь-Алтай аймгийн Төгрөг сүмдүүн төвийн ус хангамийн эх үүснэрийн нийтийг тогтолцэвэл зэрэг хайгуулсан ажлын байгууллах, егсэн ажлын даалгаврын хэрэгжилтэд хяналт тавих	1,157.2	Уснын тоосов	Тайлан-4	2 сумын тайлан (Онноговь аймгийн Даланзадгад сум, Говь- Алтай аймгийн Төгрөг сум)	Дундговь аймгийн Адаацаг, Дэрэн, Дорнговь аймгийн Айраг зорог 3 сумын төвийн ус хангамийн эх үүснэрийн хайтуул судалгааны эхийн даалгаврыг хяналт төвлөрүүлж, ажлыг залуулсан байна.	Газрын доорх усны хайтуул судалгааны эхийн ажлын яваад хяналт тавиж, 4 сумын газрын доорх усны хайтуул судалгааны 4 тайлант хүлээн авч, Усны нөөцийн зөвлөлд хургуулсан байна.	HV	Усны нөөцийн хэлтэс
				Хяналт тавысан тоо	-	Дундговь аймгийн Адаацаг, Дэрэн, Дорнговь аймгийн Айраг зорог 3 сумын төвийн ус хангамийн эх үүснэрийн хайтуул судалгааны эхийн даалгаврыг боловсруулж огсож байна.	4 сумын газрын доорх усны хайтуул судалгааны эхийд, всан 4 ажлын даалгаврын хэрэгжилтэд хяналт тавиж үр дүнг тооцсон байна.	HV	Усны нөөцийн хэлтэс
Зорилт 2. Усны нөөцийн нэгдсэн менежментийн төслийн төслийн боловсрууллах, хэрэгжилтийн ажлын байгууллах	30.0	Төслийн түхайн эх үүснээр	Боловсруулсан төлийнхөөхөө хэрэгжуулсан арга хэмжээний тоо	Шиночлан боловсруулсан УННМТ- ийн тоо	Усны УННМТ-ийн ажлын даалгаврыг боловсруулж, Сав газрын УННМТ-ид хяналт тавин ажилласан байна	Усны УННМТ-г боловсруулсан БОУАЭЯ-хүргүүлж, 2 сав газрын УННМТ-г шиночлан боловсруулжад зөвлөмж огсож байна	HV	Усны нөөцийн хэлтэс	
6	Арга хэмжээ 2.1.Усны нөөцийн нэгдсэн менежментийн төслийн төслийн боловсрууллах, БОУАЭЯ-д хүргүүлж	30.0	Уснын тоосов	Боловсруулсан төслийн төслийн-1	-	Усны УННМТ-ийн ажлын даалгаврыг боловсруулж, гүйцэтгэхийн сонгон шалтгаулж, гэрээ байгуулсан байна	Усны УННМТ-ийн төслийн боловсруулжад БОУАЭЯ-д хүргүүлсан байна.	HV	Усны нөөцийн хэлтэс
7	Арга хэмжээ 2.2.Сав газрын УННМТ-ийн багтлагдсан аргачланын дагуу боловсрууллах, ажлыг мэргжилж ажлыг түйзэр хянаж			Мэргжил цэвэр зөвлөмжийн тоо	2	Сав газрын УННМТ-г шиночлан боловсруулж багтлаг ажлын хөрөнд мэргжил, аргачлан зөвлөмж өгч холбогдол мэдээллийг гаргаж всан байна.	Сав газрын 2-осс доошгүй УННМТ- ийн шиночлан боловсруулжад мэргжил аргажийн зөвлөмж өгч ажилана.	HV	Усны нөөцийн хэлтэс
Зорилт 3. Гадарлын усны нөөцийг хөтөлбөрөс сэргийлэх, нөхөн сэргээх, аргууллах, гадарлын ус хүргүүлнүүлэх төслийн төслийн, хэрэгжүүлэх, хувь аргуул, уса тарифын орчныг сэргүүлэх	8,140.4	Төслийн түхайн эх үүснээр	Арга хэмжээний гүйцэтгэлийн күү	Ганга нуурын бодлогот, ширгэлтээс хэмгивэл, урсыг сайршуулж 1 дугаар шатны ажлыг зөхнөн байгуулсан	Гадарлын ус хангамийн нөөц нэмэгдүүлэх хэрэнд хийгдсэн төслийн хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтэд хяналт тавиж гүйцэтгэлийн тайлант авсан байна	Гадарлын ус хангамийн нөөц нэмэгдүүлэх хэрэнд хийгдсэн төслийн хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтэд хяналт тавиж гүйцэтгэлийн тайлант авсан байна	HV	Усны нөөцийн хэлтэс, Ус ашжилтийн хэлтэс	
8	Арга хэмжээ 3.1.Усны нөөцд үүснэрийн зөхрэлтийн үзүүлэлт, нөхөн төлбөр тооцох, үзүүлэлт холбогдол газарт хүргүүлж			Хөмрөл, нөхөн төлбөр тооцсон дүүрэлтийн тоо	30	Усны нөөцд хөмрөл учруулсан эх үүснэрийн 2-осс доошгүй зөрчилд хөмрөл, нөхөн төлбөр тооцсон дүүрэлтийн хүүх, хяналтын байтуулжад хүргүүлсан байна	Усны нөөцд хөмрөл учруулсан эх үүснэрийн 5-авс доошгүй зөрчилд хөмрөл, нөхөн төлбөр тооцсон дүүрэлтийн хүүх, хяналтын байтуулжад хүргүүлсан байна	HV	Усны нөөцийн хэлтэс

9	Арга хэмжээ 3.2."Харлан тооно" төслийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай усны нацийн дүнгээтийг гаргажех			Дэлхийн тоо	-	-	"Харлан тооно" төслийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай усны нацийн дүнгээтийг гаргажех	III-IV	Усны нацийн халтас
10	Арга хэмжээ 3.3.Ганга нуурын бодиждотт, ширгэлтээс хамгаалах, урсацы саижруулах төслийн 2 дугаар шатны ажлыг зохион байгуулах	1.236.0	Усны тоо	Арга хэмжээний гүйцэтгэлийн хувь	Балц-1 50 куб., Балц-2 40 куб., Балц-3 60 куб., Балц-4 20 куб.	Балц-1 80 куб., Балц-2 60 куб., Балц-3 70 куб., Балц-4 50 куб.	Балц-1 100 куб., Балц-2 100 куб., Балц-3 100 куб., Балц-4 100 куб.	IV	Усны нацийн халтас
11	Арга хэмжээ 3.4.Булган аймгийн Баяннуур сумын Баян нуурыг саргах төслийн хорхилжилтийг ургамжлуулсан зохион байгуулах	123.6	Усны тоо	Тайлан	2024.05.20-нд гарз байгуулсан	Булган аймгийн Баяннуур сумын Баян нуурыг саргах төслийн хорхилжилтийг ургамжлуулсан зохион байгуулах ўл ажиллагаанд нь хяналт тавин ажилласан байна	Булган аймгийн Баяннуур сумын Баян нуурыг саргах төслийн гүйцэтгэлийн тайланы хулганын авсан байна	IV	Усны нацийн халтас
12	Арга хэмжээ 3.5.Местен, мөсөн толын хайлалтын усны хуримтлуулах ажлыг зохион байгуулах			Хөв цөврмийн тоо	-	Мистан, мөсөн голтын хайлалтын усны хуримтлуулах ажлын тураг, төслийн гүйцэтгэчигийн сонгон шалтаруулж гарз байгуулсан байна.	Батлагдсан түриг төслийн дагуу ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавьж, ширгэлээ, аргаудын зөвлөлийг аж, Т-ээс дошигүй удаа хяналт тавин ажилласан байна.	IV	Усны нацийн халтас
13	Арга хэмжээ 3.6."Төвийн Алтай аймийн Жаргалан сумын нутагт орших Орзин нуурыг саргож" төслийн гүйцэтгэлд хяналт тавих	197.2	Усны тоо	Хяналтын тоо	-	Ажлын гүйцэтгэлд Т-ээс дошигүй удаа хяналт тавин ажилласан байна.	Ажлыг гүйцэтгэлд Т-ээс дошигүй удаа хяналт тавин ажилласж гүйцэтгэлийн тайланы хулганын авсан байна.	IV	Усны нацийн халтас
14	Арга хэмжээ 3.7.Наг сүм-Наг нуур /333/ нуур хотогдбөрийн хурсынд, ТЭЭҮ, Зураг исээл концентрат албаакуулж, 42 хаяа цөөрөм байгуулах төслийн төнөөр сонгон шалгаруулж ажлыг зохион байгуулсан байна.	6,589.6	Усны тоо	Хөв цөврмийн тоо	-	Наг сүм-Наг нуур /333/ нуур хотогдбөрийн хурсынд, ТЭЭҮ, Зураг исээл концентрат албаакуулж, 42 хаяа цөөрөм байгуулах төслийн төнөөр сонгон шалгаруулж ажлыг зохион байгуулсан байна.	Наг сүм-Наг нуур /333/ нуур хотогдбөрийн хурсынд шинээр байгуулах 42 хаяа цөврмийн гүйцэтгэлийн тайланы хулганын авсан байна.	IV	Усны нацийн халтас
Зорилт 4. Усны усны мэдээллийн санги бүрдүүлж хөгжих, усны талын байдлын тайлант гарах, иргэн хуулийн отгоздийг мэдээллийн хангах				Арга хэмжээний гүйцэтгэлийн хувь	Info.water.gov.mn цахим системийн шинээр бий болгосон	Усны усны мэдээллийн санги мэдээллийдийг хангах, зориутай тоо мэдээллийг засварлах ажлыг зохион байгуулсан байна.	2025 оны Усны усны мэдээллийн сангиийн мэдээлэл тайланы 100 кубын гаргас BOVABЯ-д хүрүүлжсан байна.	IV	Усны нацийн халтас
15	Арга хэмжээ 4.1.Усны усны мэдээллийн санги тоо талын засварлахад усны тоо бүрдэгүй мэдээллийг засваруулж ажлыг зохион байгуулах			Усны рашааны мэдээллийн сангийн гүйцэтгэлийн хувь	100	Усны усны мэдээллийн санги омын мэдээллийдийг хангах, зориутай тоо мэдээллийг засварлах ажлыг зохион байгуулсан байна.	Усны усны мэдээллийн санги мэдээлэл 100 кубуудадсан байна.	IV	Усны нацийн халтас

16	Арга хэмжээ 4.2.Аймаг нийслэлийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарын Байгаль орчины мэдээллийн санд BOХ 2.1, BOХ 2.2 мэдэгдлийн дагуу оруулсан мэдээллийн буддаулалтад хяналт тавин ажилласах			Хяналтын тоо	2024 оны BOХ 2.1, BOХ 2.2 мэдэгдлийн дагуу оруулсан мэдээллийн буддаулалтад хяналт тавин ажилласан	Аймаг нийслэлийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрас BOХ 2.1, BOХ 2.2 мэдэгдлийн дагуу холбогдох мэдээллийн хүчин түүвэрэнд бурган оруулсан байдлаад 2-оос доошгүй удаа хяналт тавин ажилласан байна.	Аймаг нийслэлийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрас BOХ 2.1, BOХ 2.2 мэдэгдлийн дагуу холбогдох мэдээллийн хүчин түүвэрэнд бурган оруулсан байдлаад 5-аас доошгүй удаа хяналт тавин ажилласан байна.	I-IV	Усны наццийн хэлтэс
17	Арга хэмжээ 4.3.Усны усны төлөв байдлын тайлант гаргах ажлыг зөвхөн байгуулах			Тайлант-1	Жил бүр зөхөн байгуулагдаг	Усны мэдээллийн сангийн мэдээлэл буддаулалтийг хянаж, сав газрын мэдээллийн сан хариуцсан мэргэжлийн тайлант гаргах ажлыг зөвхөн байгуулах	Усны мэдээллийн сангийн мэдээлэл буддаулалтийг хянаж, 2025 оны улсын усны төлөв байдлын тайлант гаргах BOУАФР-нд хургуулсан байна.	I-IV	Усны наццийн хэлтэс
18	Арга хэмжээ 4.4.Усны усны мэдээллийн санг зүүрүүлах, хамийн ажиллагааг хянах ажлыг зөвхөн байгуулах			Гүйцэтгэгчийн хувь	Info.watertech.gov.mn цахим системийн шинээр бий болгосон	Усны усны мэдээллийн санг www.info.watertech.gov.mn цахим порталын издав буддаулалтад ажлыг зөхөн байгуулах түүцэлдэгийг 40 хувьд хүргэх	Усны усны наадлын мэдээллийн санг зүүрүүлах ажлыг 100 хувь дүүсгэж хэмийн үйл ажиллагааг хянгуулсан байна.	I-IV	Усны наццийн хэлтэс
Үйт ажиллагааны 2 дугаар зорилт: Усны нацийг зөвистэй ашиглахад бодлогын хөдөлгүүлэлийг хянах, холбогдох хувь тогтолцоож, бодлогыг хэрэгжүүлах, усны нацийн хэмжээ, дахин ашиглалтыг намоддуулж, цахэр технологи, ус компанийг дахиж, мэргэжил, арга зүйгээр хянах, ашиглалтын төслийдийн мэдээллийг нэгтгэн буддаулалтад /БОАЖ саймын 2024 оны 01 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/49 дугаар тушаалтад батланвэсэн Усны газрын үйл ажиллагааны стратеги, зөхөн байгуулалтын бүтэцдийн хөтөлбөрэйн сплиттерийн зорилт 2.4.2/									
Зорилт 5. Ус ашиглалтад болон түүний төлбөрийн мэдээллийн нээлдэж удийнодлагад хянах				Дундаж гаргуулахаар ирүүлсан хүснэгтийн шийдвэрлэгтийн хувь	2024 онд 284 аж ахуй нийж, байгуулалтын ус ашиглуулсаар дундажийг 100 хувь гаргасан	Дундаж гаргуулахаар ирүүлсан хүснэгтийн дагуу ус ашиглуулсаар дундажийг хувь дуром журамд нийдүүлжнэ хүчин түүвэрэнд нь 100 хувь шийдвэрлэсэн байна.	Дундаж гаргуулахаар ирүүлсан хүснэгтийн дагуу ус ашиглуулсаар дундажийг хувь дуром журамд нийдүүлжнэ хүчин түүвэрэнд нь 100 хувь шийдвэрлэсэн байна.	I-IV	Ус ашиглалтын хэлтэс
19	Арга хэмжээ 5.1.Хүн, ямын зөвлөрөөн ус хангажжин эхийн хүснэгтийн ус хангажж байгуулагчад ус ашиглуулсаар дундаж гаргах			Дундаж гаргуулахаар ирүүлсан хүснэгтийн шийдвэрлэгтийн хувь	2024 онд усагр хангажч 19 аж ахуй нийж, ус ашиглуулсаар дундажийг 100 хувь гаргасан	Усагр хангажч байгуулалтадаас дундаж гаргахад ирүүлсан хүснэгтийн 90-аас дөгий хувьд шийдвэрлэж, ус ашиглалтын мэдээллийг тайлгасан байна.	Усагр хангажч байгуулалтадаас ирүүлсан хүснэгтийн дагуу 100 хувь дундаж гаргаж, ус ашиглалтын мэдээллийг тайлгасан байна.	I-IV	Ус ашиглалтын хэлтэс
20	Арга хэмжээ 5.2.Хоногт 100 шомогтрас их ус ашиглах, зөрчимийн, усийн тээврийн зорилтуудадаар ус ашиглуулсаар дундаж гаргах			Дундаж гаргуулахаар ирүүлсан хүснэгтийн шийдвэрлэгтийн хувь	2024 онд 265 аж ахуй нийж, байгуулалтын ус ашиглуулсаар дундажийг 100 хувь гаргасан	Дундаж гаргуулахаар ирүүлсан хүснэгтийн дагуу ус ашиглуулсаар дундажийг хувь дуром журамд нийдүүлжнэ хүчин түүвэрэнд нь 90-аас дөгий хувьд шийдвэрлэж, ус ашиглалтын мэдээллийг хөгжжээндээ нийдүүлжнэ хүчин түүвэрэнд нь 100 хувь гаргасан байна.	Ирүүлсан хүснэгтийн дагуу ус ашиглуулсаар дундажийг хувь дуром журамд нийдүүлжнэ хүчин түүвэрэнд нь 100 хувь гаргасан байна.	I-IV	Ус ашиглалтын хэлтэс

21	Ага хэмжээ 5.3.Усны хамааралд ус ашиглупах дундант, зөвшөөрөл, гаронд хянагт төвийн			Хянагтын тоо	2024 онд 29 сан газрын нийт 177 ус ашиглупах дундант, 205 гарын 194 зөвшөөрлийн мэдрэлтийн 3 удаа анх хянасан	Энийн хатас жилүүн байдлаар гаргасан дундант, зөвшөөрөл, герзний цахим бүртгэлийг нээгдэж шайдэрлэгчийн бойдалц 2-ос доосгүй удаа хянагт төвийн байна.	Энэй 11 сарын байдлаарх цахим дундант, зөвшөөрөл, герзний бүртгэлийг нэгтж, шайдэрлэгчийн байдалд 4-өөс дошгүй удаа хянагт төвийн тайллан мадраг гаргаж, шайдлагийг төмөнгдөг газар дээр нь хянагт төвийг ажилласан байна.	Н/У	Ус ашиглалтын хэмжээ
	Зорилт 6. Усиг дакин ашиглах бодлогын хэрэгжүүтэй хангах, дакин ашиглалтын неец будуулзах төвлөрөлтийг хэрэгжүүлэн мэдрэлтийг тайланах			Хэрэгжүүтэн тайлланын тоо	4	Хуульд заасан төлбөрөөс хангах, чөлөөлж урамшууллыг хэрэгжүүлж ажлыг зөхөн байгуулсан байна	Хуульд заасан төлбөрөөс хангах, чөлөөлж урамшууллыг хэрэгжүүлж ажлыг зөхөн байгуулж үр дүнгүүн талаар улирал тутам тайлганасан байна.	Н/У	Ус ашиглалтын хэмжээ, Усны хянагт шамжийгээний хэмжээ
22	Ага хэмжээ 6.1 Цас, бороо, үерийн усиг хүримтгүүлийг нийт, цимрим байгуулах байдлаар мал дик ахуй, газар тархалтнын зориулалтадаар ажилласан учны төлбөрөөс чөлөөлж урамшууллын механизмыг хэрэгжүүлж			Түйцэтгэлийн хувь	-	Цас, бороо, үерийн усиг хүримтгүүлийг нийт цимрим байгуулах байдлаар мал дик ахуй, газар тархалтнын зориулалтадаар ажилласан учны төлбөрөөс чөлөөлж талбар модилад хийж, учны төлбөрөөс хангах, чөлөөлж үйтжилж ажлыг хэрэгжүүлж байна	Хуульд заасан төлбөрөөс хангах, чөлөөлж үйтжилж ажлыг бурэн хэрэгжүүлж, зөнгөн, чөлөөлж төлбөрийг төсөж, хийж энэйн тайлган татварын албанад хүргүүлж байна.	Н/У	Ус ашиглалтын хэмжээ
23	Ага хэмжээ 6.2 Ус болидууллын төлбөрөөс зөвхөлж, чөлөөлж, урамшууллын механизмыг хэрэгжүүлж мадраг Татварын албан хүргүүлж байх			Хүргүүлсан мэдээний тоо	6	Ус болидуулалтын 2024 оны IV улирал, 2025 оны I улиралын хөтөлбөр, чөлөөлж төлбөрийг төсөж, Татварын албанад хүргүүлж байна	Ус болидуулалтын 2025 оны II, III улиралын хөтөлбөр, чөлөөлж төлбөрийг төсөж, Татварын албанад хүргүүлж байна 11 сарын байдлаар 3 удаагийн төлбөрийн мадраг хүргүүлж байна	Н/У	Усны хянагт шамжийгээний хэмжээ
	Зорилт 7. Усны нөөцийн зөхжилтэй ашинчлалт, комилт, инноваци ийн түүрүүлэхэд зөхөн байгуулж	24.0	Төслийн түүрүүлэх хүснэгт	Зөхжилж байгуулсан ага комилтны тоо	5	Усны нөөцийн зөхжилтэй ашиглалт, хэмжилтэй хөгжлийн хууль тогтолцоожийг хэрэгжүүлийг хангуулан 3-ас дасгүй ага хийсэн зөхөн байгуулж байна	Усны нөөцийн зөхжилтэй ашиглалт, хэмжилтэй хөгжлийн хууль тогтолцоожийг хэрэгжүүлийг хангуулан 6-ас дасгүй ага хийсэн зөхөн байгуулж байна	Н/У	Усны нөөцийн хэмжээ, Ус ашиглалтын хэмжээ
24	Ага хэмжээ 7.1 Усны нөөцийн зөхжилтэй хуралдааны зөхөн байгуулж	24.0	Уснын төсөв	Зөхжилж хуралдааны тоо	2	Усны нийтийн зөвлөлийн хуралдааны 1-ос доосгүй удаа зөхөн байгуулж байна	Усны нийтийн зөвлөлийн хуралдааны 2-ос доосгүй удаа зөхөн байгуулж байна	Н/У	Усны нөөцийн хэмжээ
25	Ага хэмжээ 7.2 Хоногт 50 шокометрээс их ус ашиглалчад усны хариуцсан ус ашиглалтын мөнөхөөр шийлгүүлэх тухай хуулийн хэрэгжүүтэй хангуулж			Хуулийн хэрэгжүүт хангуулж байв	-	Энийн 5 сарын байдлаар ус ашиглупах дундант гаргуулахар хүснэгт гаргасан аж ахуйн наслэхийн 20-ас дасгүй хувьгүй ус ашиглалтын мөнөхөөр болгосон байна	Энийн 11 сарын байдлаар ус ашиглупах дундант гаргуулахар хүснэгт гаргасан аж ахуйн наслэхийн 70-ас дасгүй хувьгүй ус ашиглалтын мөнөхөөр болгосон байна	Н/У	Ус ашиглалтын хэмжээ

26	Арга хэмжээ 7.3.Ус ашиглалтнын эрээг хамалтайг сангууллах системийн бий болгох хурзанд ус ашиглагчдыг бүртгэлийн усны харилцэг тоолуурхуулах			Нийт ус ашиглагчдаас тоолуурхуулалтад хамрагдсан хувь	5	Нийт ус ашиглагчдаас 8 хувийг тоолуурхуулалтад хамруулсан байна.	Нийт ус ашиглагчдаас 10 хувийг тоолуурхуулалтад хамруулсан байна.	IV	Ус ашиглалтын хэлтэс
	Зорилт 8. Усны сан бүхий газрын ашиглалт, судалгааны зураг төслийг хинчах, дунгийн гаргах, ногтган тайлгажах, иргэн зүүлийн эзгээдийг мэдээлээр хангах.			Гүйцэтгэлийн хувь	100	Голын тодорлыг очижлах, урсацд тохируулга хийх, шилжүүлэн ашиглак, усны барилга байгууламж барих, усны сан бүхий газрын ашиглалтын таслуулдад дунгийн гаргасан байна.	Голын тодорлыг очижлах, урсацд тохируулга хийх, шилжүүлэн ашиглак, усны барилга байгууламж барих, усны сан бүхий газрын ашиглалтын таслуулдад 100 хувь дунгийн гаргасан байна.	IV	Ус ашиглалтын хэлтэс
27	Арга хэмжээ 8.1.Голын тодорлыг очижлах, урсацд тохируулга хийх, шилжүүлэн ашиглак, усны барилга байгууламж барих, усны сан бүхий газрын ашиглалтын таслуулдад дунгийн гаргах			Гүйцэтгэлийн хувь	Усны барилга байгууламжийн зураг төслийг 18 удаагийн дунгийн гаргудлах хүснэгтийг 100 хувь шийдвэрлэсэн	Ирүүлсан хүснэгтийг хуулийн дагуу шийдвэрлэж 90-өөс доошгүй хувь дунгийн гаргасан байна.	Ирүүлсан хүснэгтийг хуулийн дагуу шийдвэрлэж 100 хувь дунгийн гаргаж хургуулсан байна.	IV	Ус ашиглалтын хэлтэс
Үйтэжиглэгэвни 3 дугаар зорилт: Газрын доорх усны нөөц чанарын мониторинг, усны чанарын хянжилтуулж изтэвэжээдээн лабораторийн шинжилгээ, усны бодирдлыг бууруулах, ус бодирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийг хорлогуулах, наадмын удирдлагын зорилтуулж замаар усны нийтийг хөмжжэж, бодирдоос гаргылох, марганийн агаар түйзэр хангах. АБОЛЖ сэйдлийн 2024 оны 01 дугаар сарын 25-ны өдрийн А/49 душаар тушаалдоор баталжсас Усны газрын үйл ажиллагааны стратегиа; захижж байгуулалтын бүтцийн ажиллагааны стратегиаийн зарлиг 2.4.3/									
	Зорилт 9. Хаягдлын усны хэмжээ, чанарын хянжилтуулж шинжилгээ, төлбөр, хууль дуусмж зураг, стандартын хорлогчилтийн насттан тайлгажах.			Хархилтийн тайлланын тоо	2024 онд 8 удаагийн мэдээлэлийн тайлбан гаргаж танилцуулсан	Ус бодирдуулсны төлбөрийн тухай хууль, түүнд нийцүүлэн гаргасан стандартуудыг хэрэгжүүлж ажлыг хэсгийн байгуулсан байна	Ус бодирдуулсны төлбөрийн тухай хууль, түүнд нийцүүлэн гаргасан стандартуудыг хэрэгжүүлж ажлыг хэсгийн байгуулсан байна	IV	Усны нөөцийн хэлтэс, Усны хянжилтуулж шинжилгээний хэлтэс
28	Арга хэмжээ 9.1.Хуулийн дагуу хаягдлын усны дунгийн гаргах			Шийдвэрлэсэн хүснэгтийн хувь	2024 онд 177 хүснэгтийн дагуу хаягдлын усны дунгийн 100 хувь гаргасан	Хаягдлын усны дунгийн дагуу хуулийн дунгийн хуулийн хугацаанд 100 хувь цахилгаан гаргасан байна.	Хаягдлын усны дунгийн дагуу хуулийн дунгийн хуулийн хугацаанд 100 хувь цахилгаан гаргасан байна.	IV	Усны хянжилтуулж шинжилгээний хэлтэс
29	Арга хэмжээ 9.2.Ус бодирдуулсны төлбөр, наадмын төлбөр төсөлж ногдуулж			Хургуулсан мэдээллийн тоо	4	Ус бодирдуулагчдын 2024 оны Майярд, 2025 оны I улирлын төлбөр, наадмын төлбөрийн төсөлж, Татварын байгуулалтад хургуулсан байна.	Ус бодирдуулагчдын 2025 оны II, III улирлын төлбөрийг тооцож, Татварын албанад хургуулсан буюу 2025 оны II зорын байдлаар З удаагийн төлбөрийн мэдээг хургуулсан байна.	IV	Усны хянжилтуулж шинжилгээний хэлтэс
30	Арга хэмжээ 9.3.Усны ашиглак боломжийн нөхцлийн дунгийн гаргах			Шийдвэрлэсэн хүснэгтийн хувь	2024 онд 300 дунгийн гаргудлахад ирүүлсан хүснэгтийн дагуу 80-ас доошгүй хувийг цийдвэрлэж ус ашиглак боломжийн нөхцлийн дунгийн гаргасан байна	Эхийн хагас жисийн байдлаар ирүүлсан хүснэгтийн дагуу 80-ас доошгүй хувийг цийдвэрлэж ус ашиглак боломжийн нөхцлийн дунгийн гаргасан байна	Эхийн 11 зорын байдлаар ирүүлсан хүснэгтийн дагуу 90-өөс доошгүй хувийг цийдвэрлэж ус ашиглак боломжийн нөхцлийн дунгийн гаргасан байна	IV	Усны нөөцийн хэлтэс

31	Арга хэмжээ 9.4.Усны ашиглах боломжийт нөөцийн дундаж гаргуулсан, төвлөр харахгүйгээж эх ахуйн нэгж байгууллагудын үс ашиглалтын байдалд хяналт шалгах хийх, дундажийн замжилж, шийдвэрлэхийг хэрэгжүүлжийн байдалд хяналт тавих			Хяналт шалгалтын тоо	2	Ах ахуйн нэгж байгууллагудад Усны ашиглах боломжийт нөөцийн дундажийт огоон зөвлөмийг дундажийт огоон зөвлөмийг хэрэгжүүт үс ашиглалтын байдалд 1-ээс дошгүй удзгүй хяналт шалгах хийх, зарчил дутагдлыг арилгуплах арга хэмжээ авах	Ах ахуйн нэгж байгууллагудад Усны ашиглах боломжийт нөөцийн дундажийт огоон зөвлөмийг дундажийт огоон зөвлөмийг хэрэгжүүт үс ашиглалтын байдалд 2-ээс дошгүй удзгүй хяналт шалгах хийх, зарчил дутагдлыг арилгуплах арга хэмжээ авах.	Н-В	Усны нөөцийн хантас	
32	Арга хэмжээ 9.5.Ус ашиглаж эх ахуйн нэгж, байгууллагын хаягдал усны хэмжээ, чанарын төлөв байдалд хяналт тавин шаардлагатай төхөөдөр газар дээр нь хяналтын сорцын шиномжгоо ачижилласан			Хяналт шалгалаад хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн тоо	3 удзгүйн томилогчоор 6 ус болхирдуулжийн хаягдан усанд газар дээр нь хяналтын сорцын шиномжгоо аж, төлбөр, нийн төлбөр ногдуулж, замжилж, шаардлагыг хүргүүлж ачижилласан.	Үрдчилсан соргийлах болон төлөвлөгөөгүй бус хяналт шалгалийн эхийт зөвийн байгуулж, З-дас дошгүй болхирдуулж үйлдвэрүүд болон улз уурхайн технологийн хаягдан уснаас хяналтын сорцын шиномжгоо аж ачижилласан байна.	Үрдчилсан соргийлах болон төлөвлөгөөгүй бус хяналт шалгалийн эхийт зөвийн байгуулж, нийт 8-дас дошгүй болхирдуулж үйлдвэрүүд болон улз уурхайн технологийн хаягдан уснаас хяналтын сорцын шиномжгоо аж ачижилласан байна.	Н-В	Усны хяналт шинжилгээний хантас	
33	Арга хэмжээ 9.6.Сан төвийн төлөв байдал, зорилтуудад хаягдах төлөв дун мэдээг нэйтэж, тиймийнх			Хяналт шинжилгээн тайлланын тоо	4	Сан төвийн зорилтуудад хаягдах төлөв дун мэдээг нэйтэж, төлбөр, зөвшөөрөн, гарсний дун мэдээг нэйтэж, төлбөр цахимаар хүнтээн авч, хянан дун мэдээг 2 удаа Татварын албанц хүргүүлж байна 2025 оны дун мэдээг нэйтэн тайлланын төлөвийн байна.	Сан төвийн зорилтуудад хаягдах төлөв дун мэдээг нэйтэж, төлбөр, зөвшөөрөн, гарсний дун мэдээг нэйтэж, төлбөр цахимаар хүнтээн авч, хянан дун мэдээг 2 удаа Татварын албанц хүргүүлж байна 2025 оны дун мэдээг нэйтэн тайлланын төлөвийн байна.	Н-В	Усны хяналт шинжилгээний хантас	
Зорилт 10. Усны нөөцийн чанарын төлөв байдал, зорилтуудад хаягдах судалгаа шиномжийн хийх, унагзгаа огех, модээрлэх жанах, усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сэргээж зөвийн байгуулж ашиглуплах		200.0	Төсөөний тухайн эх үүсвэр	Усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжийн эхийн холбосон цагийн тоо	331	Усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжийн эхийн холбосон цагийн мэдээллийг гаргаж шинээр нэмэгдүүлж болон сэргээн засварлах цагийн судалгааг гаргаж тинийдүүлж байна.	Усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжийн эхийн холбосон цагийн мэдээллийг гаргаж шинээр нэмэгдүүлж болон сэргээн засварлах цагийн 4-өөс дошгүй цагзээ нэмэгдүүлж байна.	Н-В	Усны нөөцийн хантас, Усны хяналт шинжилгээний хантас	
34	Арга хэмжээ 10.1.Газрын доорх усны хяналт шинжилгээний цоногийн байгууллагудад хяналт тавих, нэмэлт тоног төхөөрөмжийн судилцуулсан газрын доорх усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжиг сайнхуулах	200.0	Усны төсөө	Усны чанарын унагзгаа хийсэн сумын тоо	-	Дорноговь, Дундговь, Омноговь аймгийн 44 сумын усны чанарт унагзгаа хийх ажлын хувьд тарлаж, бэлтгэл ажлыг хийсан байна.	Дорноговь, Дундговь, Омноговь аймгийн 44 сумын усны чанарт унагзгаа хийсан байна.	Н-В	Усны хяналт шинжилгээний хантас	
35	Арга хэмжээ 10.2.Газрын доорх усны хяналт шинжилгээний цоногийн байгууллагудад хяналт тавих, нэмэлт тоног төхөөрөмжийн судилцуулсан газрын доорх усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжиг сайнхуулах			Сүүжийн эхийн холбосон цагийн тоо	331	Томохон үс ашиглаж байгууллагудад дэтоодын болон газрын доорх усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжийн холбогдох цагуудад дун шинжилгээний хийх, маргожил дагуулж зөвлөхөн өгөх байна.	Газрын доорх усны хяналт шинжилгээний цоногийн байгууллагудад хяналт тавих, нэмэлт тоног төхөөрөмжийн судилцуулсан газрын доорх усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжиг сайнхуулах	Газрын доорх усны хяналт шинжилгээний цоногийн байгууллагудад хяналт тавих, нэмэлт тоног төхөөрөмжийн судилцуулсан газрын доорх усны хяналт шинжилгээний нэгдсан сүүжиг сайнхуулах	Н-В	Усны нөөцийн хантас

36	Арга хэмжээ 10.3.Газрын доорх усны хяналт-шиягийнзийн сүлжээ, цагуудыг саргасн засварлах байгуулах			Засварласан цоногийн тоо	126	Түүр голын сав газрын зажирвалд бүртгэлтэй байгаа хяналт-шиягийнзийн цахмын тооглогыг настаж ажлын давхаршуулж боловсруулах, гүйцэтгэхийг сонсан шалгаруулж газар байгуулсан байна.	Ажлын гүйцэтгэлд юналт тавьж, мөржээний аргазурин зөвхөнжигээг саргасн засварлах, нэгдэн сүлжээнд холбогдохион 70-ас дошгүй мониторингийн цоногийг саргасн засварласан байна.	Н-У	Усны ивацийн хантас
	Зорилт 11. Усны сан бүхий газар, ус хангамжийн эх үүсвэрийн хамгаалалтын бүсийн дагламийг мөрдүүлж ажлыг зохион байгуулах			Дагламийн хэрэгжилтийн хувь	-	Усны сан бүхий газар, ус хангамжийн эх үүсвэрийн хамгаалалтын бусийн дагламийн хэрэгжилтийн байдад дүнгэлт хийсон байна	Шинээр хамгаалалтын бус тогтоосон усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бусийн дагламийн 100 хувь мөрдүүлж байна	Н-У	Усны ивацийн хантас
37	Арга хэмжээ 11.1.Усны сан бүхий газрын онцгой болон энгин хамгаалалтын бус, ус хангамжийн эх үүсвэрийн агуулж хөгжлийг, хамгаалалтын бус, тээвэрдлийн мукийг тогтоох, дэлжин мөрдүүлж, цэвэрт усны нөөцийг, гол мөрний урсац буралдах эхийг үзүүн тусгай хамгаалалтад зөвхөн үндэслэл боловсруулахад СГЗ-ээвлэлийг ажлыг зохион байгуулах			Завалжийн тоо	-	Сав газрын зажирвалдад 1-ээс дошгүй удаа Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэр, цагааг усны нөөцийг мөрний урсац буралдах эхийг үзүүн тусгай хамгаалалтад авах тухай мөржжилж арга зүйн завалжийг ажлын байна.	Сав газрын зажирвалдад 2-өөс дошгүй удаа хамгаалалтын бүстэй холбогдотой мөржжилж, арга зүйн завалжийг ажлыг, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бусийн түрэлжийг зийж, Газрын нэгдэн санд оруулсан байна.	Н-У	Усны ивацийн хантас
38	Арга хэмжээ 11.2.Шинээр хамгаалалтын бус тогтоосон сурьшины бусийн нутгийн хамгаалалтын бусийн дагламийг мөрдүүлж ажлыг зохион байгуулах			Дагламийн хэрэгжилтийн хувь	-	Сурьшины бусийн нутгийн судалгаа гаргаж, хамгаалалтын бус тогтоосон байдад дүнгэлт хийсон байна	Хамгаалалтын бусийг шинжчлэн тогтоосон сурьшины бусийн онцгой хамгаалалтын бусийн дагламийг 100 хувь мөрдүүлж байна	Н-У	Усны ивацийн хантас
39	Арга хэмжээ 11.3.Гил, горхи, булаг, шанд, рашаны үндэсллийн эхийг хамгаалах			Хашни хамгаалж-булаг, шандын тоо	5470	Үзүүн хэмжээнд булаг, шанд хамгаалах ажлыг эхлүүлж, мөржжилж арга зүйн завалжийг ажлын байна.	Үзүүн хэмжээнд 100-ас дошгүй булаг, шанд, хашни хамгаалсан байна.	Н-У	Усны ивацийн хантас
	Зорилт 12. Улсын усны төв лабораторийн тасралттай улзажиллагааг хэрэгжүүлж, усны бозорддийг буруулах сурьж мэдээллийг буруулж, шинжилгээ юулах	1,811.4	Тасралт түүхийн эх үүсвэр	Бурдуулсан мэдээ шинжилгээн 100	2024 онд нийт 2757 шинжилгээний дурс	Усны төв лабораторийн хувийн эхилгээг хангахад чиглэсэн арга хэмжээ зохион байгуулсан байна.	Усны бозорддлыг буруулах, усны чөнөөний сурьж мэдээллийг буруулж хуурээнд шинжилгээ юулах, олон нийтийг мэдрэлжээр хангасан байна	Н-У	Усны хяналт-шиягийнзийн хантас
40	Арга хэмжээ 12.1.Усны хяналт-шиягийнзийн төв лабораторийн улзажиллагааг тасралттай хувийн науулах	156.0	Тасралт хөрөнгө оруулалт	Лабораторийн ажлын түйцлэгийн хувь	100 хувь	Лабораторийн улзажиллагааг тасралттай хувийн науулахад шийрдлэгээтийг урвуулж бодис, хүчин нөхцөлийн асуудлыг зөвийн байгуулж 100 хувийн түйцлэгийн ажилласан байна	Лабораторийн улзажиллагааг тасралттай хувийн науулахад шийрдлэгээтийг урвуулж бодис, хүчин нөхцөлийн асуудлыг зөвийн байгуулж 100 хувийн түйцлэгийн ажилласан байна	Н-У	Усны хяналт-шиягийнзийн хантас

41	Арга хэмжээ 12.2.Усны хянатын төв лабораторийд ирсан усны дэхижүүлэд цэвэр, бокир усны хими, мицробиологи, хүнд металтийн шинжилгээний хийг, үр дунг болон орнуудын иргэн, эжүүйн нааж байгууллагад хүргүүлэх			Шинжилгээний тоо	2024 онд цэвэр усны 960, бокир усны 388, цэвэр усны нийн судалал 836, бокир усны нийн судалал 214, биний элемент зээлийн шинжилгээ тус тус хийсан.	Цэвэр усны хими 410, бокир усны хими 206, хүнд металт 200, цэвэр усны нийн судалал 370, бокир усны нийн судалалын 120 сорцын шинжилгээний хийг гүйцэтгэнэ.	Цэвэр усны хими 410, бокир усны хими 206, хүнд металт 200, цэвэр усны нийн судалал 370, бокир усны нийн судалалын 120 сорцын шинжилгээний хийг гүйцэтгэнэ.	I-IV	Усны хянатын шинжилгээний хэлтэс	
42	Арга хэмжээ 12.3.Усны хянатын төв лабораторийг дэвтэн итгэмжлэгдэх хамруулах.	35.0	Төслийн хөрөнгө сруулт	Итгэмжлэлийн ботламж	2019 онд итгэмжлэгдсэн	Лабораторийн барилга байгууламж, тоног тэхникомж, уйл ажиллагаанд голын агуулгүй байдлын дүнтээг гаргүүлсан байна. Химиийн бодис ашиглалт, хадгалалт тусгай хөөншөөрэл авсан байна. Байгаль орчны талын байдлын тайллан хийгээсэн байна. Ажлын байрны хэдэлмийнхөн нийтийн хэмжээн, шинжилгээний хянатын хийгээсэн байна. Итгэмжлэгдэх хамрагдаж шаардлагатай бичигийн баримтын будалт, балттан ажлуудыг хантасан байна.	Итгэмжлэлд хамрагдаж бөгөөд асуултад хамрагдаж шаардлагатай бичигийн баримтын будалт, балттан ажлуудыг хантасан байна.	Итгэмжлэлд хамрагдаж бөгөөд асуултад хамрагдаж шаардлагатай бичигийн баримтын будалт, балттан ажлуудыг хантасан байна.	I-IV	Усны хянатын шинжилгээний хэлтэс
43	Арга хэмжээ 12.4.Савласан усны стандартын хэрэгжүүлэдэг хянатын тавих			Хянат тавин ажилласан тоо	1	Савласан усны стандартын хэрэгжүүлэдэг 1 удаа хянат тавин ажилласан байна	Савласан усны стандартын хэрэгжүүлэдэг 2-осс дошигүй удаа хянат тавин ажилласан байна	I-IV	Усны хянатын шинжилгээний хэлтэс	
44	Арга хэмжээ 12.5.Хөвсөл нутгийн хийдээн судалгааг унчсан экосистемийн бодиждлын одордлыг бууруулах төхөөрөөн гаргах, төвлөгөөний дагуу хийдээгийн орлогуудыг			Төвлөгөө-1	Хөвсөл нутгийн экосистемийн бодиждлын одордлыг бууруулах судалгаа хийсан	Судалгааны зөвлөхийн үзүүслэлийн төвлөгөөн гаргах бууруулах.	Төвлөгөөний дагуу хийдээгийн орлогуудыг байгууллагуудтай холбогдох хамтран хийгээж хэрэгжүүлж экспон байна.	I-IV	Усны хянатын шинжилгээний хэлтэс	
45	Арга хэмжээ 12.6.Өгий нутрын бодиждлыг, ширгэлтээс хамгаалах, урсацтай сайнтуулж таслийн 2 дундажар үе шатны ажлыг зонон байгууллах.	1,420.4	Үлсын төсвэрийн Ажлын гүйцэтгэлийн күмь	1 дундажар үе шатны ажлын төсвэрийн 2 дундажар үе шатны ажлын 50%, багц-2 ажлы 70%, багц-3 ажлы 9%, багц-4 ажлы 100% хийдэж	Багц-3 ажлын төндөр шалгаруулжээ дэхин зэрэгж, Багц-2 ажлын гүйцэтгэлийн тайлантай авсан байна.	Багц-1, Багц-3 ажлын гүйцэтгэлийн тайлантай авсан байна, Жилийн ээслийн дундажар 4 багц ажил 100 хувь хийгдсэн байна.	Багц-1, Багц-3 ажлын гүйцэтгэлийн тайлантай авсан байна, Жилийн ээслийн дундажар 4 багц ажил 100 хувь хийгдсэн байна.	I-IV	Усны хянатын шинжилгээний хэлтэс	
46	Арга хэмжээ 12.7.Толын ёроолын хурдас цэвэрээг Gattan тохиргоожийн ажилтуулж, Түүн голын ёроолын хурдасыг цэвэрээж дэхьтэй ажилтууллах.	200.0	Үлсын төсвэрийн Ажлын гүйцэтгэлийн күмь	Сайбайн төхөөрөөнээг худалдан авсан	Тоног тэхникомж ажиллуулж байршилыг тогтолцоно, төсвэрийн тохиолын гаргах, гүйцэтгэж аж ахуйн нэгжийг хүргүүлсан байна.	Баглажсан таслийн хурзанд Түүн голын 200 метр буюу 6000 м²-ийн талбай буюй гарын 3600 м³/куб хурдасыг цэвэрэж ажлыг зонон байгуулсан байна.	Баглажсан таслийн хурзанд Түүн голын 200 метр буюу 6000 м²-ийн талбай буюй гарын 3600 м³/куб хурдасыг цэвэрэж ажлыг зонон байгуулсан байна.	I-IV	Усны хянатын шинжилгээний хэлтэс	

47	Арга хэмжээ 12.8 Хулзэмийн хийн алгарлыг бурууллах, уүр амьсгалын нөхцөлбөй талсан эхийнх зорилгоор узл уурхайн зорилдсан хотоныг армуутах татуурлын хувьд бие дасан. Байгаль эзтэй, ариун цэврийн байгууламжтай болгох ажлыг эхийн байгууллах хурзанд албан илдээдэл хүргүүлэх.			Албан мэдээлэл хүргүүлсэн хувь		Ариун цэврийн байгууламж, цэрвэрлэх байгууламжийн судалгаа гарласан байна.	Судалгаанд түүгүүрийн 100 хувь албан мэдээлэл хүргүүлсэн байна.	I-IV	Усны хянбалт шинжилгээний хэлтэс
48	Арга хэмжээ 12.9 Монгол Улсын Засгийн Газрын 2021 оны 63 дугаар тогтоогоор баталсан "Үйлдвэрлийн хаягдал усны түрүүлжилтийн засны дагуу урьдаачлан цэрэргээс байгууламжийн нийтийгүүдүүгээ ажлыг хүлүүлэхээр шаардлагыг хүргүүлэх.			Шаардлагын тоо-70		Бохирдуулж чадаадаар, үйлчилгээний салбарын хаягдал усны эхийнх зорилтуулж, технологид нийцсэн цэвэрлэх байгууламжтай болгох талаар судалгаанд авагдсан 70 үйлчилт шаардлагыг хүргүүлсэн байна.	Бохирдуулж чадаадаар, үйлчилгээний салбарын хаягдал усны хянбалтыг зорилтуулж, технологид нийцсэн цэвэрлэх байгууламжтай болгох талаар судалгаанд авагдсан 70 үйлчилт шаардлагыг хүргүүлсэн байна.	I-IV	Усны хянбалт шинжилгээний хэлтэс
ХОЁРДУГААР ХЭСЭГ: ХУУЛИАР ТУСГАЙЛАН ОЛГОСОН ЧИГ УҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ /Усны тухай хуутийн 4, 7, 6.1, 7.4, 16¹, 17.1.4, 24.2, 28.4, 28.7, 8.15, Аялтгалийн эрх зүйн байдлын тухай хууль, Төрмийн албаны тухай хууль, Төсийн тухай хууль/									
Үйл ажиллагааны 4 дүгээр зорилт: Салбарыг нээжсон удирдлагыг, эхийн байгуулалтаар хангах, уйл ажиллагааны менежментийг боловсронуй болгох, хүний неэвдийн чадавыг блокнуулж, гадаад хамтын ажиллагааг ярижнуулж санхүү хөрөнгө оруулж төвлөрлийн зорилтуулж, төсийн сангуулжилтийг үр ашигтай зарцууллах, эрээний засгийн таатай орчныг бурууллах, уйл ажиллагааг цахимжуулах, усны бодлогын төвлөрлийн зорилжийг хамжинчжээ, эхийгээ, дотоод нийтийн унаж, дунгийт ехийг /БОАЖ сэйян 2024 оны 01 дүйнээр сарын 25-ны өдөрний АЧЧИ дүүснээр батланхисан Ихмын хийрүүн юут ажиллагааны спрагаад хамжин байгуулалтын бүтэцдийн нөхцөлбөйдийн спрагаашаа зөрчжээ 2.4.4/									
Зорилт 13. Салбарын удирдлагын манайжилгээ хангах, нээжсон удирдлагыг, эхийн байгуулалтаар хангах, дотоод хамжин шинжилгээ үзүүлэх хийх.				Арга хамжийн гүйцэтгэлийн хувь	Дотоод аудитын дунд хугацааны төвлөгөөний 2025 оны эхийн хагас жилийн арга хэмжээ 80-ас дасгүй хувьд харжижүүтэн эхийгээсэн байна	Дотоод аудитын дунд хугацааны төвлөгөөний 2025 оны арга хамжиг бурах харжижүүтэн эхийгээсэн байна	I-IV	Удирдлагыг, сангуулжийн хамтас	
49	Арга хэмжээ 13.1 Бодлолын бориит бичиг, хууль тогтолцож, салбарын яам, сайдас яланг яжныг чиглэлийг харжижүүлэх.			Арга хамжийн гүйцэтгэлийн хувь	2024 онд 86 хувьтай харжижүүлсэн	Бодлолын бориит бичиг, хууль тогтолцож, гарынчилжүүлсэн болон эрх бүхий албан тушаантай ирүүлж чиглүүг буран харжижүүлж харигуулж хүргүүлсэн байна.	Бодлолын бориит бичиг, хууль тогтолцож, гарынчилжүүлсэн болон эрх бүхий албан тушаантай ирүүлж чиглүүг буран харжижүүлж харигуулж хүргүүлж, тайлтан мэдэг гарласан байна.	I-IV	Удирдлагыг, сангуулжийн хамтас
50	Арга хэмжээ 13.2 Усны шийгүүлэх болон хаягдал усны дунгийт, эншигжерг, гарзийн харжижийтэд дотоод хамжин шалтгалтыг хийх, Уидсний аудитын төслийн куравас ирүүлж аж, албан шаардлагын харжижийтэд дотоод аудит хийж, санал, дунгийт, зөвлөгөөнүүдийг хүргүүлэх.			Дотоод аудитын төвлөгөөний гүйцэтгэлийн хувь	90 хувь	Дотоод аудитын төвлөгөөний дагуу хамжин шалтгалтыг 100 хувь хийж, санал, дунгийт, зөвлөгөөнүүдийг хүргүүлж аж, албан шаардлагын харжижийтэд дотоод аудит хийж, санал, дунгийт, зөвлөгөөнүүдийг хүргүүлэх.	I-IV	Удирдлагыг, сангуулжийн хамтас	

Зорилт 14. Санкуү, хөрөнгө орууламжийн төслийн төсөл болосруулах хөфгүүлэх			Арга хэмжээний гүйцэтгэлийн хувь	100	Байгууллагын санкуутын улс ажиллагчтай холбоотой дэлгэр хугацаанд нь бурзэн зөмийн байгуулж ажилласан байна.	Байгууллагын санкуутын холбоотой арга хэмжээний тайллан модогдаж худалдаанд нь таргаж холбогдох байгуулгүүдэд хүргүүлсан байна.	I-IV	Удирдлага, санкуутын хэлтэс
51	Арга хэмжээ 14.1.Төсвийн төвлөрүүгээн захирагчийн 2024 оны жилийн эндийн санкуутын наалтасан тайллан таргах		Санкуутын тайллан-2	2	Төсвийн төвлөрүүгээн захирагчийн 2024 оны жилийн эндийн санкуутын наалтасан тайллан хүчинн туслаанд нь чанартай гаргах, идүйт ийнгэж, харяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлж наалтусан байна.	Байгууллагын санкуутын тайллан 2025 оны энэж хэсэг жилээр наалтас, харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлж наалтусан байна.	I-IV	Удирдлага, санкуутын хэлтэс
52	Арга хэмжээ 14.2.Агентлагийн хөрөнгө оруулалт, худалдан авах шийдвэрлэгч төлөвлөж, хэрэгжлийн зохион байгуулэх		Хэрэгжлийн хувь	93	Холбогдох хувь тогтолцоомжийн дагуу худалдан авах шийдвэрлэгч зохион байгуулж, хэрэгжлийн 40-аас доошгүй хувьтай хангасан ажилласан байна.	Холбогдох хувь тогтолцоомжийн дагуу худалдан авах шийдвэрлэгч зохион байгуулж, хэрэгжлийн 90-аас доошгүй хувьтай хангасан ажилласан байна.	I-IV	Удирдлага, санкуутын хэлтэс
53	Арга хэмжээ 14.3.Агентлагийн шийдвэрлэгч целин, тэргүүлжийн бодлогыг оптох, нийтийн давтгалын шийнтэл, хүн амын орлогын албан татварын тайлланын тайллангуудыг тайлганах		Тайлланын тоо	24	Агентлагийн ажилчдад цэлийн татгамжийн бодлогыг оптох, нийтийн давтгалын шийнтэл, хүн амын орлогын албан татварын тайллангуудыг сар бурд хугацаанд нь тайлгассан байна.	Агентлагийн ажилчдад цэлийн татгамжийн бодлогыг оптох, нийтийн давтгалын шийнтэл, хүн амын орлогын албан татварын тайллангуудыг сар бурд хугацаанд нь тайлгассан байна.	I-IV	Удирдлага, санкуутын хэлтэс
Зорилт 15. Улс ажиллагчны монограммийг болосруонд болжгох, хүний наадмын хэрэгдэг тодорхойлгох, надалгыг бахжуулэх			Арга хэмжээний гүйцэтгэлийн хувь	95.8	Хүний наадмын чадавхыг бахжуулэх чиглэлээр 4-аас доошгүй арга хэмжээ зохион байгуулж, хэрэгжлийн 100 хувь хангасан байна	Албан хувьчдын сургалт, ажиллах наадал, нийтийн баталгааны хөтөлбөрийг 95-аас доошгүй хувьд хэрэгжүүлж ажилласан байна.	I-IV	Удирдлага, санкуутын хэлтэс
54	Арга хэмжээ 15.1.Төрийн албаны захалыгийн Хүний наадмын удирдлын системийн хүний наадмын мэдээллийг оруулж, болссон хүний шийдвэрт хөдөлгөөнийг тухай бурд нь шүүрхий зохион байгуулж, гүйцэтгэж 100 хувь хангасан байна		Хүний наадмын удирдлын системийн мэдээллийг гүйцэтгэлийн хувь	100	Төрийн албаны захалыгийн Хүний наадмын удирдлын системийд хүний наадмын мэдээллийг шинчилж болссон хүний шийдвэрт хөдөлгөөнийг тухай бурд нь шүүрхий зохион байгуулж, гүйцэтгэж 100 хувь хангасан байна	Төрийн албаны захалыгийн Хүний наадмын удирдлын системийд хүний наадмын мэдээллийг шинчилж болссон хүний шийдвэрт хөдөлгөөнийг тухай бурд нь шүүрхий зохион байгуулж, гүйцэтгэж 100 хувь хангасан байна	I-IV	Удирдлага, санкуутын хэлтэс
55	Арга хэмжээ 15.2.Албан хувьчдын сургалт, ажиллах наадал, нийтийн баталгааны хөтөлбөрийг болосруулж, хэрэгжүүлэх		Хэрэгжлийн хувь	95.6	Албан хувьчдын сургалт, ажиллах наадал, нийтийн баталгааны 2025 оны төвлөрөгөөний түүштээгээ 40 хувийн доошгүй байна	Албан хувьчдын сургалт, ажиллах наадал, нийтийн баталгааны 2025 оны төвлөрөгөөний түүштээгээ 95-аас доошгүй хувьчдын байна	I-IV	Удирдлага, санкуутын хэлтэс

56	Арга хэмжээ 15.3.Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль. Аялгын зорог хувь тогтоомжийн мэдүүлэх, ёс зүйтэй, шударга ашиглагч талбарын ойлголт, хандлага, сөйлийн өрчлөлт бий болгоход чиглэсэж зохион байран дахь сургалтыг зохион байгуулна.			Зохион байгуулсан сургалтын тоо	4	Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль. Төрийн зөхиргэвни болон үйлчилгээний албан тушаал эрхандж төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэмжээгээр 2 удаа таницууллаа, сургалт хийсэн байна.	Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль. Төрийн зөхиргэвни болон үйлчилгээний албан тушаал эрхандж төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэмжээгээр 3 удаа сургалт хийсэн байна.	IV	Үзүүлэлтэй, санхүүгийн хэлтэс
57	Арга хэмжээ 15.4.Адилтын зорилгийн буруулах, урьдчилсан сэргийлэх хурзонд "Аялгын зорог хувь ашиглагчны төлөвлөгөө"-г боловсруулж хэрэгжүүлэх.			Төлөвлөгөөний түйцэлдэлийн хувь	81.0	"Аялгын зорог хувь ашиглагчны төлөвлөгөө"-г боловсруулж, зонийн хувь ашиглагчийн байдлаар 80-аас доошгүй хувь хэрэгжүүлж ашиглласан байна.	"Аялгын зорог хувь ашиглагчны төлөвлөгөө"-г хөгжлийн 90-аас доошгүй хувь хангасан ашиглласан байна.	IV	Үзүүлэлтэй, санхүүгийн хэлтэс
58	Арга хэмжээ 15.5.Албан хаагчийн ёс зүйн зөрчилд өртөх эрдээгүйтээс тооцох үнэтээг. Ес зүйн хорооноос баталсан аргачлалын дагуу зохион байгуулах, ёс зүйн зөрчлийн шалтгаан, нехцэгийг судалж, нийтийн хувьн зүйлийг тодорхойлон зорчийн буруулах арга эмзээг хэрэгжүүлэх.			Эрдэлээний үндэснээс-1	-	-	Албан хаагчийн ёс зүйн зөрчилд өртөх эрдээгүйтээс тооцох үнэтээгийн, ёс зүйн зөрчлийн шалтгаан, нехцэгийг судалж тогтоосон байна.	III-IV	Үзүүлэлтэй, санхүүгийн хэлтэс
Зорилт 16. Олон Усны хамтын ашиглагчны нийтийн зорилтуудах, залдлын усны ашиглагч, хамгаалах холбогдуулж хэрэгжүүлэх.		248.9	Тасмын тухайн за уусвар	Арга хэмжээний түйцэлдэлийн хувь	100	Усны нийц түүний хөхистэй хамгаалах, ашиглагч читгэлээр спийн усны хамжанд зохион байгуулсан арга хэмжээнд оролцожсон байна	Олон усны хамтын ашиглагчны нийтийн зорилтуудах, залдлын усны ашиглагч, хамгаалах холбогдуулж хэрэгжүүлэх чиглэлээр хамтарсан залмын протокол үйлдсэн байна.	I-IV	Үзүүлэлтэй, санхүүгийн хэлтэс, Усны нийтийн хэлтэс, Усны ашиглалтын хэлтэс, Усны нийтийн шинжилгээний хэлтэс
59	Арга хэмжээ 16.1.Усны нийтийг бодиждэг хөтөлбөрөс чиглэвэлэх, хөхистэй ашиглах, нийин сартах, олон усны хамтын ашиглагч, олон усны гордоо хөтөлбөрэй хильдийн усны хамгаалах, ашиглагч Зээгийн тазар зөврөйн изогцээр, Хильдийн усны ажлын хөсөг, шинжилгээний багийн улшамтыг зохион байгуулах.	248.9	Уснын төслий	Бүрэн эрхт төлөвлөгчдийн холбогдуулж хамгаалах зохион байгуулж, протокол-1 үйлдсэн байна.	2	Бүрэн эрхт төлөвлөгчдийн холбогдуулж хамгаалах зохион байгуулж, протокол-1 үйлдсэн байна.	Хамтарсан шинжилгээний багийн 2026-2027 оны ижлийн төлөвлөгөөг баталсан протокол-1 үйлдсэн байна.	I-IV	Үзүүлэлтэй, санхүүгийн хэлтэс, Усны нийтийн хэлтэс, Усны ашиглалтын хэлтэс, Усны нийтийн шинжилгээний хэлтэс
60	Арга хэмжээ 16.2.Азийн хөхийн банийн хамтын ашиглагчадаар гадаржтын усны нийтийн хуримтуудах, эхлийн гордоо холбогдуулж ийнх			Гордоо холбогдуулжийн тоо	-	-	Хөө цөөрөм байгуулах хамтын ашиглагчадаар гадаржтын гордоо холбогдуулж ийнхийн хийсэн байна.	III-IV	Үзүүлэлтэй, санхүүгийн хэлтэс, Усны нийтийн хэлтэс, Усны ашиглалтын хэлтэс

61	Агаа замжээ 16.3.Усны нөөц түүний зохицой хамгалах, ашиглах чиглэлээр олон улсын хэмжээнд зохион байгуулсан арга замжээнд оролцох.			Оролцсон арга замжээний тоо	8	Усны нөөц түүний зохицой хамгалах, ашиглах чиглэлээр зохион байгуулсан олон улсын арга замжээнд 3-ас доoshgийн удаа оролцож, туршилаа судлах	Усны нөөц түүний зохицой хамгалах, ашиглах чиглэлээр зохион байгуулсан олон улсын арга замжээнд 6-ас доoshgийн удаа оролцож, туршилаа судлах	IV	Үндэслэгээ санхүүгийн хялтас, бусад халтсүүд
	Зорилт 17. Усны нөөцийн шаталсан уса тарифын тогтолцоог буудуулан, цэвэр усны үзүүлэлийг номидуултийн хамгалах, хувь зөхдүүн орчны буудуулж, усны нөөцийн нэгдэн мөнхжүүлжийн зармыг хэрэгжүүлж, усны төвбөр уса тарифын улдаа холбоог сайжруулах			Агаа замжээний түйцэтгэлийн хувь	-	Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээ болон уса, тарифыг верчлен тогтоож чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийсан байна	Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээ болон уса, тарифыг верчлен тогтоож чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийсан байна	IV	Хармуссан халтсүүд
62	Агаа замжээ 17.1.Усны газрын дарлын А/100 дугаар тогтоолоор байгуулжсан "Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээ болон уса, тарифыг верчлен тогтоож чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийх ажлын хэсэг"-ийн зохион байгуулсан байна			Хургуулсан санал-1	Засгийн газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоол	"Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээ болон инд, тарифыг верчлен тогтоож чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийх ажлын хэсэг"-ийн хурападаныг 1-ос доoshgүүр удаа зохион байгуулсан байна	Усны экологи, цийн засгийн үнэлгээ болон уса, тарифыг верчлен тогтоож чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийх ажлын хэсэг"-ийн хурападаныг 1-ос доoshgүүр удаа зохион байгуулсан байна	IV	Үндэслэл, санхүүгийн халтас, Усны нөөцийн эзлэс, Усны шинжилгээний эзлэс, Усны төвлөрөх шинжилгээний халтас
63	Агаа замжээ 17.2.Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоолоор шинжилж Батлагдан "Ашиглалтын зориулалтыг тооцож итгэлдүүр"-ийг верчлэх чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийх ажлын хэсэг"-ийн хурападаныг 1-ос доoshgүүр удаа зохион байгуулсан байна			Хургуулсан санал-1	Засгийн газрын 2013 оны 327 дугаар тогтоол	"Ашиглалтын зориулалтыг тооцож итгэлдүүр"-ийг верчлэх чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийх ажлын хэсэг"-ийн хурападаныг 1-ос доoshgүүр удаа зохион байгуулсан байна	"Ашиглалтын зориулалтыг тооцож итгэлдүүр"-ийг верчлэх чиглэлээр судалгаа, тооцоолол хийх ажлын хэсэг"-ийн хурападаныг 1-ос доoshgүүр удаа зохион байгуулсан байна	IV	Үндэслэл, санхүүгийн халтас, Усны нөөцийн эзлэс, Усны шинжилгээний эзлэс, Усны төвлөрөх шинжилгээний халтас
64	Агаа замжээ 17.3.Усны чанарын стандартуудыг шилжүүлж бодисын ажлын зохион байгуулах.			Стандартад нэмэлт верхийн оруулсаанал-1	Стандарт батлагдсан	"Дажин ашиглах цэвэрлэсэн ус Техникийн ерөнхий шаардлагат MNS 6734:2018" стандартын нэмэлт верхийн оруулсаанал болон 2026 онд шилжүүлж стандартын саналыг боловсруулсан байна.	"Дажин ашиглах цэвэрлэсэн ус Техникийн ерөнхий шаардлагат MNS 6734:2018" стандартын нэмэлт верхийн оруулсаанал болон 2026 онд шилжүүлж стандартын саналыг боловсруулсан байна.	IV	Усны хянжил шинжилгээний халтас
65	Агаа замжээ 17.4."Хангдал усанд агуулгадах бодисын бодисын жижиг замжээ"-г шилжүүлж тогтоож дэхь зонон байгуулах.			Стандартад нэмэлт верхийн оруулсаанал-1	Стандарт батлагдсан	Монголын Минийн сорилтын санжийн санхүүжилтээр Ерөхэн болон Сешээс компанийн зөвлөхүүдээр боловсруулсан "Хангдал усанд агуулгадах бодисын бодисын жижиг замжээ"-г аж ашиг нийтийн бодисын оролцож талуудар хэлэлцүүлсэн байна	"Хангдал усанд агуулгадах бодисын бодисын жижиг замжээ"-г шилжүүлж бодисын бодисын боловсруулж баттуулахад саналыг хургуулсан байна	IV	Усны хянжил шинжилгээний халтас

ГУРАВДУГААР ХЭСЭГ: ХУУЛИАР ОЛГОСОН НИЙТЛЭГ ЧИГ УРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ /Аялгын зөргүүлэх, Нийтийн албанад нийтийн болон куийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зорилбоос үрдүүлийн сорилт тухай хууль, Шилжүүлэхийн тухай хууль/

	Зорилт 18. Агаңелдийн хамийн үйл ажиллагааг хамтын хувь тогтолцоомжийн хэрэгжилтийг түгээн дэлгэрүүлэх, олон нийтийг харилцах	330.0	Төслийн тухайн эх үүсвэр	Арга хэмжээний тоо	15	Олон нийтийн устай холбогтой хөвшмэл ойлголтыг авчлах, хууль тогтолцоомжийн холбогтой асуудлыг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг эхийн байгуулсан байна.	Төрөөс усны талбар баривших бодлопын баримт бичигүүд болон агаңелдийн үйл ажиллагааны таласыг олон нийтийг мэдээллийр хангах ажлыг зөхион байгуулсан байна.	NV	Удирдлага, санкуутийн хэлтэс, Усны наадмын хэлтэс, Усны ашиглалтын хэлтэс, Усны хянант шинжилгээний хэлтэс
66	Арга хэмжээ 18.1. Төрөөс усны талбар баривших дунд болон болигоно хугацааны бодлогын баримт бичигүүд болон Ус болихидуулсны төлбөрийн тухай хуульний хэрэгжүүлэх орцлогч талуудын уялдааг сахижуулах, надаважуулах ажлыг зөхион байгуулах			Арга хэмжээний тоо	Ус болихидуулсны төлбөрийн тухай хуульний хэрэгжүүлэх орцлогч талуудын уялдааг сахижуулах чиглэлээр бүрдэлний ажлыг зөхион байгуулсан	1. Ус болихидуулсны төлбөрийн мэдээллийг иштэгтийн цэхим системээр Татварыг албан дүргүүлэх ажлыг зөхион байгуулсан байна. 2. Сая газрын захиргаадын албан хаагчдыг цэхим системд зөхлих талбар мэргэжлийг арга зүйн здирдлагавар хангах ажилласан байгуулсан байна.	3. Хаягдал ус хийх, зайлцуулах зөвхөөрлийн бичиг олгох, түнгэх зөвлө, ус болихидуулсны талбар ногдуулж ажлыг бурэн цэхимжүүлсан байна. Жилийн эдийн байдлаар нийт 3 арга хэмжээ зөхион байгуулсан байна	NV	Усны хянант шинжилгээний хэлтэс
67	Арга хэмжээ 18.2.Олон нийтийн устай холбогтой хөвчилгээний ойлголтыг авчлах, хууль тогтолцоомжийн холбогтой асуудлыг түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг зөхион байгуулах	330.0	Уснын төслийн	-Цэнээр алтг" индэсний чуулган зөхион байгуулах - Иргэд, олон нийтийг мэдээллийр хангах ажлыг зөхион байгуулах	2024 онд "Цэнээр тууз" зөвлөх зөхион байгуулсан	Олон нийтийн хамтын ажиллагааг зөвхөөрлийн, усны тухай хууль тогтолцоомжийг сурталчлах хураачаа "Дэлхийн усны одор"-ийг тохиогдуулсан сарын дагуу зөхион байгуулах	Хөгжлийн мэдээллийн хөрөнгөл, олон нийтийн сүүжигээр дамжуулан иргэд, олон нийтийг мэдээллийр хангах, уср. усны ягуул, балошийг зорилж бийрээс сэргийлэх, байтайв очижсан хамгаалах чиглэлээр сурталчлахын ажлыг зөхион байгуулах	NV	Удирдлага, санкуутийн хэлтэс, Усны наадмын хэлтэс, Усны ашиглалтын хэлтэс, Усны хянант шинжилгээний хэлтэс
68	Арга хэмжээ 18.3. Агаңелдийн үйл ажиллагаанд хуульгар хөгжлийг мэдээллийг олон нийт, иргэдэд ил тод, ишлэгтэй байлаа, мэдээллийн эзлэх эрх ташж боломжоор хангах			Үнэлгээний хүчин	shilen.gov.mn- системийн хөгжлийг 20 хувьтам	Цахим сайтуудад оруулж мэдээллийг тухай бүр бурун оруулж shilen.gov.mn системийн үнэлгээг 50 хувь, хургах	Цахим сайтуудад оруулж мэдээллийг тухай бүр бурун оруулж shilen.gov.mn системийн үнэлгээг 50 хувьд хургах	NV	Удирдлага, санкуутийн хэлтэс, Усны наадмын хэлтэс, Усны ашиглалтын хэлтэс, Усны хянант шинжилгээний хэлтэс
	Зорилт 19. Үйл ажиллагааны тасралттүү, хүргээхийтэй хурдан шуурхай байдлыг хангах, үйл ажиллагааг цахимжүүлэх			Арга хэмжээний түйцэлдэлийн хүчин	Усны мэдээллийн надзор систем шөвслөгтэй шинээр түү-ийг цахимжүүлэх	Үйл ажиллагааны тасралттүү, хүргээхийтэй хурдан шуурхай байдлыг хангахад чиглэсэн арга хэмжээнд зөхион байгуулсан байна.	Үйл ажиллагааны тасралттүү, хүргээхийтэй хурдан шуурхай байдлыг хангахад чиглэсэн арга хэмжээнд зөхион байгуулсан байна.	NV	Удирдлага, санкуутийн хэлтэс
69	Арга хэмжээ 19.1.Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргээсээс ирснээс албан бичиг, ерөтөнөдөр гомдол нийзжэтийн хархууг хуульн худалдаанд түргэн, шурхай шийдвэрээрх ажлын үе дунд сахижуулах.			Ирүүлсан албан бичиг худалдийн шийдвэрээрх хутсаа	Хууль, тогтолцоож замчилвар 7-30 хоногт шийдвэрлэн	Дундажар 15 хоног	Жилд дундажаар 13-ас цахи хоногт шийдвэрээрх хархууг хурдаж, нийт албан бичийн бүртэл холбоон байна.	NV	Удирдлага, санкуутийн хэлтэс
70	Арга хэмжээ 19.2.Усны мэдээллийн надзор системийн хөгжлийг эзлэх эрхийн үзүүлэлтэй тарийн салбарыас үзүүлэлтэй тарийн үзүүлэлтэй цахимжүүлэх			Цахим системээр үзүүлж байхай үзүүлэлтэй хүчин	Усны мэдээллийн надзор систем шөвслөгтэй шинээр түү-ийг цахимжүүлэх	"Усны мэдээллийн надзор систем"-ийн хөгжлийн ажлыг зөхлийн байгуулсан бийт Сая газрын эзлэхэд байгаль очижсан газруудыг холбох ажлыг зөхлийн байгуулж усны хэмжээнд 50-иес доогүү хувьд цахим болгосон байна	Усны хэмжээнд ус ажилласан боломжийт нийцэн, ус ажилласан, хангийн дүгнэлт болон ус ажилласан холбоо, холбогдуулж ус хийх зөвлөжирэж, гарсун 80-иес доогүү хувьд цахим болгосон байна	NV	Удирдлага, санкуутийн хэлтэс

Улсын төсвээр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төсөө /сая төгрөг/	12,556.9	-	-	-	-	-	-
Бусад төсвээр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төсөө /сая төгрөг/	191.0	-	-	-	-	-	-
Нийт хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төсөө /сая төгрөг/	12,747.9	Нийт 19 зорилтын хурзинд 70 арга хэмжээг 2 хансралт хетвелбартайгээр хэрэгжүүлнэ.					

Төслийн ут:

- БОУАЯА Байгаль орчин авлагал жуулчлалын яам
- ИЧИМТ Улсын нацийн нэгдсэн менежментийн төслийнгээ
- СГЭС Сөөгээрэн замжигээ
- ОКУ Оросын Холбооны улс
- БНХАУ Бүгд Найрамдах Хятад Адь улс
- БОХ 2.1 (Байгаль орчны мэдээллийн сан үүсгэхэд бурдлуулдаг маягтын нэр)
- ТЭЗҮ Техникийн засгийн үндэслэл

Нэгдүгээр хансралтаар: УСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ З.БАТБАЯРЫН МЭДЛЭГ, ҮР ЧАДВАРАА ДЭЭШШҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Хоёрдугаар хансралтаар: ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧИЙН СҮРГАЛТ, АЖИЛЛАХ НӨХЦӨЛ, НИЙГМИЙН БАТАЛГААГ ХАНГАХ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖЛҮҮЛХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ 2025 ОНЫ ТЕЛЕВЛГЭВ

телевлгэв хянасан:
ТӨРИЙН НАРИЙН БИНГИЙН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Ц.УРТНАСАН

2025 оны ... сарын

НЭГДСЭН БОДЛОГО
ТЕЛЕВЛГЭТИЙН ГАЗРЫН ДАРГА

Х.МОНХЗУЛ

2025 оны ... сарын

ХЯНАЛТ, ҮНЭЛГЭЗ,
АУДИТИЙН ГАЗРЫН ДАРГА

Б.БУЯННЭМЭХ

2025 оны ... сарын

БАЙГАЛИЙН НЕСЦИН БОДЛОГЫН
ХЭРЭГЖЛТИЙН ГАЗРЫН ДАРГА

Ч.УРАНЧИМЭГ

2025 оны ... сарын

телевлгэв боловсруулсан:
УСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

З.БАТБАЯР

2025 оны 01 дугаар сарын 15

Усны газрын 2025 оны гүйцэтгэлийн
төвлөгөөний Наснүүзэр хавсралт

**УСНЫ ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ ЗЭНЭЗМЯДАРЫН БАТБАЯРЫН
2025 ОНЫ МЭДЛЭГ, ҮР ЧАДВАРАА ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ**

д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин		Эхлох хугацаа	Дуусах хугацаа
				Эхний хагас жил	Сүүлийн хагас жил		
1	2	3	4	5	6	7	
1	Арга хэмжээ 1.Засгийн газрын 2020 оны 3 дугаар сарын 18-ны 96 дугаар тогтоолсor баталсан "Монгол бичгийн ундэсний хаталбар III"-ын хүрээнд Монгол бичиг сурх.	Мэдлэг чадвэр дээшилсан байна.	Монгол бичгийн дунд түвшний мэдлэг зээмшсэн	Удирдлагын академи болон байгууллагаас зохион байгуулсан цахим сургалтад хамрагдаж анкан шатны мэдлэгийг зээмшсэн байна.	Монгол бичгийн акисан түвшний мэдлэг зээмшсэн байна.	03	10
2	Арга хэмжээ 2.Сагибарын яам, Төрийн албаны зөвлөл, Удирдлагын академи, бусад байгууллагаас зохион байгуулсан сургалтад хамрагдаж мэдлэг үр чадвараа дээшилжсэн байна.	Мэдлэг чадвар дээшилсан байна.	-	Зохион байгуулагдсан сургалтуудад тухай бурд нь бурз нь хамрагдсан байна.	Зохион байгуулагдсан сургалтуудад тухай бурд нь бурз нь хамрагдсан байна.	01	12

Усны газрын 2025 оны гүйцэтгэлийн
төлөвлөгөөний Хөөрдүгээр хавсралт

**ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧИЙН СУРГАЛТ, АЖИЛЛАХ НӨХЦӨЛ, НИЙГМИЙН БАТАЛГААГ ХАНГАХ
ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Бодлогын уялдаа:

Төрийн албаны тухай хуулийн 55 дугаар зүйлийн 55.3, Усны газрын даргын 2023 оны A/03 дугаар тушаалаар батлагдсан "Усны газрын хөдөлмөрийн дотоод журмын 3 дугаар зүйлийн 3.1.10

Төлөвлөгөө хэрэгжүүлэх зарчим

Төрийн албаны тухай хуулийн 7 дугаар зүйл:

- ард түмэнд үйлчлэх;
- мэргэшсэн, тогтвортой байх;
- улс төрийн албан хаагчаас бусад төрийн албан хаагч улс төрийн нам, эвслийн үйл ажиллагаанаас ангид байх;
- Монгол Улсын иргэн төрийн алба хаах адил тэгш бопомжоор хангагдах;
- төрийн жинхэнэ албан тушаалд иргэнийг томилоходоо гагцхүү чадахуйн зарчмыг баримтлах;
- ил тод байх;
- ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх;
- захирах, захирагдах ёсыг баримтлах.

Төлөвлөгөөний зорилго

Албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг дээшлүүлнэ.

ХӨТӨЛБӨРТ ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Зорилт: Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нехцэл, нийгмийн баталгааг хангах хеталберийн хэрэгжилт хангагдана.

Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, шалгуур үзүүлэлт, хүрэх түвшин			
Арга хэмжээний нэр, дугаар	1.Хүний неецийн чадавхыг бэхжүүлж, үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг хангах хүрээнд 2.Албан хаагчдын амьдралын нөхцөлийг сайкруулах, тусламж дэмжлэг үзүүлэх хүрээнд 3.Албан хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, бие бялдрыг хөгжүүлэх хүрээнд		
	Төлөвлөлтийн уялдаа.	Арга хэмжээний дугаар	
Шалгуур үзүүлэлт	Хэрэгжих хугацаа	Жил	2025 он
	Шаардлагах хөрөнгө	Байгууллагын төслийн холбоодох зардал	
	Үндсэн хэрэгжүүлэгч	Усны газар	
	Суурь түвшин	2024 он	12 арга хэмжээ зохион байгуулсан.
	Шалгуур үзүүлэлт	Холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу ямар нэгэн зөрчилгүй, хугацааны хоцрогдолгүй байх	
		2025 он	17 арга хэмжээ төлөвлөсөн

АРГА ХЭМЖЭЭГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТЕЛЕВЛЕГӨӨ

1	1.1. Сургалтын төлөвлөгөөний дагуу алба хаагчдыг мэргэшүүлэх, чадавхжуулах, гадаад, дотоодод давтан сургах ажлыг зохион байгуулах	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	2024 онд давхардсан тоогоор 150 албан хаагч дотоодод богино хугацааны сургалтад, 15 албан хаагч гадвад улсад богино хугацааны сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнд хамрагдсан. Терийн албан хаагчийн мэргэшүүлэх сургалтуудад 7 албан хаагч хамрагдсан байна.	Төсвийн	Терийн албан хаагчийн ажлын байрны сургалт, бусад чиглүүлэх болон мэргэшүүлэх сургалтад албан хаагчдыг хамруулсан байна.
2	1.2. Сул орон тоог нехех ажлыг зохион байгуулж, албан хаагчдын ажлын ачааллыг тэнцээржүүлэх		Жилдээ	-	-	Сул орон тооны мэдээллийг Терийн албаны зөвлөлд хүргүүлж, сул орон тоог нехех ажлыг зохион байгуулсан байна.
3	1.3. Төлөвлөгөөний биелэлтийг гарган танилцуулах		Жилдээ	2024 оны байгууллагын төлөвлөгөөний хамт танилцуулагдсан	-	Төлөвлөгөөний биелэлтийг гарган танилцуулж, мэдээлсэн байна.

Арга хэмжээ 2. Албан хаагчдын ажлын байрны нехцел, хангамжийг сайжруулах, үр дүнтэй ажиллах нехцел бололцоог хангах хүрээнд:

4	2.1. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2024 оны А/49 дугаар тушаалын дагуу терийн жинхэнэ албан хаагчдын албан тушаалын тодорхойлолтуудыг шинчилсэн теслийг ТАЗ-д хүргүүлсэн байна.	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	-	-	Терийн жинхэнэ албан хаагчдын албан тушаалын тодорхойлолтуудыг ТАЗ-д хүргүүлсэн байна.
5	2.2 Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2024 оны А/49 дугаар тушаалын дагуу терийн үйлчилгээний албан тушаалын тодорхойлолтыг боловсруулж баталсан байна.		Жилдээ	-	-	Терийн үйлчилгээний албан тушаалын тодорхойлолтыг боловсруулж баталсан байна.
6	2.3 Байгууллагын Хедэлмерийн дотоод журмыг шинэчлэн боловсруулж баталсан байх		Жилдээ	-	-	Хедэлмерийн дотоод журмыг шинэчлэн баталсан байна.

7	2.4.Албан хаагчдын ажиллах нехцелийг сайжруулах хүрээнд техник хэргэслээр хангах		Жилдээ	-	Тесвийн	Албан хаагчдыг компьютер, принтерийг шинэчилсэн байна.
---	--	--	--------	---	---------	--

Арга хэмжээ 3. Албан хаагчдын амьдралын нехцелийг сайжруулах, тусlamж дэмжлэг үзүүлэх хүрээнд

8	3.1.Албан хаагчдын ажлын үр дүн, ажлын гүйцэтгэлийг харгалзан албан тушаалын зэрэг дэвийг ахиулах саналыг хүргүүлэх	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	I, IY улирал	13 албан хаагчид төрийн захиргааны албан хаагчийн зэрэг дэвийг шинээр болон ахиулан олгосон	-	Төрийн захиргааны албан хаагчдыг ээрэг дэвийг шинээр олгуулах болон ахиулах ажлыг зохион байгуулсан байна.
9	3.2.Эрхэлсэн ажилдаа идэвх зутгалтэй ажиллах, амжилт гаргасан албан хаагчдыг урамшуулах, төрийн дээд одон медаль, салбарын шагналаар шагнуулахаар тодорхойлох	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	Байгууллагын албан хаагчдаас төрийн дээд шагнал, одон медалиар 4, БОУАӨЯ сайдын тушаалаар салбарын шагналаар 11 албан хаагч шагнагдсан.	-	Эрхэлсэн ажилдаа амжилт гаргасан албан хаагчийг урамшуулах, салбарын болон төрийн одон медалиар шагнуулсан байна.
10	3.3.Гэр болон галлагаатай байшинд амьдардаг албан хаагчдад түлээ, сайжруулсан шахмал түвш авахад нь тусlamж үзүүлэх	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	III улирал	5 албан хаагчид дэмжлэг үзүүлсэн.	Тесвийн	Тулээ нүүрсний тусlamж, дэмжлэг үзүүлсэн байна.
11	3.4.Төрийн албаны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хуульд заасны дагуу албан хаагчдад зэлжийн амралтыг биээр здлуулэх, ажлын шаардлагаар зэлжийн амралтыг биээр здэлж чадаагүй тохиолдолд нөхөн амруулах, цалинг нэмэгдүүлэн олгох	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	1 албан хаагчид зэлжийн амралтын цалинг нэмэгдүүлэн олгосон	Тесвийн	Албан хаагчдын зэлжийн амралтыг биээр злүүлэх, зэлжийн амралтаа биээр здэлж чадаагүй албан хаагчид зэлжийн амралтын цалинг нэмэгдүүлэн олгосон байна
12	3.5 Хүүхдийн баяр, шинэ жилийг тохиолдуулан албан хаагчдын хүүхдүүдийг урамшуулах	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	II, IY улирал	2 удаа арга хэмжээ зохион байгуулсан.	Тесвийн болон хамтын сан	2-оос доошгүй арга хэмжээ зохион байгуулсан байна.

13	3.6.Ахмад настны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд байгууллагын өндөр насын тэтгэвэрт гарсан ахмадуудыг хүлээн авч, хүндэтгэл үзүүлэх	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	I, II улирал	Ахмад настны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд байгууллагын өндөр насын тэтгэвэрт гарсан ахмадуудыг хүлээн авч, хүндэтгэл үзүүлсэн	Төсвийн	Ахмад настнуудад хүндэтгэл үзүүлэх, Ахмадын сан байгуулах
14	3.7. Нийт албан хаагчдын орон сууцны нехцэлийг сайжруулах талаар шат дараалсан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	Удиодлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	Орон сууцны зээлтэй албан хаагчдад дэмжлэг үзүүлэх	Төсвийн	Орон сууцны зээлтэй албан хаагчдад дэмжлэг үзүүлсэн байна.

Арга хэмжээ 4. Албан хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, бие бялдрыг хөгжүүлэх хүрээнд

15	4.1.Албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулах	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	Албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт бурэн хамруулсан.	Төсвийн болон хамтын сан	Албан хаагчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт бурэн хамруулсан байна.
16	4.2.Эрүүл аж төрөх, хөдөлгөөний дутагдлаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хөдөлгөөн, эрүүл хооллолтын талаар мэдээлэл сурталчилгаа хийх, сургалт зохион байгуулах	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	Эрүүл хооплолтын талаар 1 удаа сургалт орсон	-	2-оос доoshгүй удаагийн арга хэмжээ зохион байгуулсан байна
17	4.3. Салбарын хэмжээнд зохион байгуулагдсан спортын нэгдсэн арга хэмжээнд баг тамирчдыг бэлтгэж, оролцуулах	Удирдлага, санхүүгийн хэлтэс	Жилдээ	1 удаа спортын арга хэмжээнд оролцсон.	Төсвийн болон хамтын сан	Спортын арга хэмжээнд оролцож хөдөлгөөний дутагдлаас сэргийлсэн байна.